Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (neljas koda)

12. detsember 2018 *

Euroopa Liidu kaubamärk – Tühistamismenetlus – Euroopa Liidu kollektiivkaubamärk, mis koosneb kahe noolega ringist – Kaubamärgi tegelik kasutamine – Osaline tühistamine – Osaliselt tühistatuks tunnistamine – Määruse (EÜ) nr 207/2009 artikli 15 lõige 1 (nüüd määruse (EL) 2017/1001 artikli 18 lõige 1) – Määruse nr 207/2009 artikli 51 lõike 1 punkt a (nüüd määruse 2017/1001 artikli 58 lõike 1 punkt a) – Määruse (EÜ) nr 2868/95 eeskirja 22 lõige 4 (nüüd delegeeritud määruse (EL) 2018/625 artikli 10 lõige 4) – Kaubamärgi esitamine pakenditel – Avalikkuse arusaam

Kohtuasjas T-253/17,

Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland GmbH, asukoht Köln (Saksamaa), esindajad: *Rechtsanwältin* P. Goldenbaum, *Rechtsanwältin* I. Rohr ja *Rechtsanwältin* N. Ebbecke,

hageja,

versus

Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet (EUIPO), esindaja: D. Hanf,

kostja,

teine pool EUIPO apellatsioonikoja menetluses oli

Halston Properties, s. r. o., asukoht Bratislava (Slovakkia),

mille ese on hagi EUIPO neljanda apellatsioonikoja 20. veebruari 2017. aasta otsuse (asi R 1357/2015-5) peale, mis käsitleb tühistamismenetlust Halston Propertiesi ja Der Grüne Punkt – Duales System Deutschlandi vahel,

ÜLDKOHUS (neljas koda),

koosseisus: president H. Kanninen, kohtunikud J. Schwarcz ja C. Iliopoulos (ettekandja),

kohtusekretär: ametnik R. Ūkelytė,

arvestades hagiavaldust, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 28. aprillil 2017,

arvestades kostja vastust, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 21. juulil 2017,

arvestades 12. juuni 2018 toimunud kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: saksa.

otsuse

Vaidluse taust

1 Hageja Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland GmbH esitas 12. juunil 1996 Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ametile (EUIPO) vastavalt nõukogu 20. detsembri 1993. aasta määrusele (EÜ) nr 40/94 ühenduse kaubamärgi kohta (EÜT 1994, L 11, lk 1; ELT eriväljaanne 17/01, lk 146) (muudetud kujul), mis asendati nõukogu 26. veebruari 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 207/2009 ühenduse kaubamärgi kohta (ELT 2009, L 78, lk 1) (muudetud kujul) ning mis omakorda asendati Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta määrusega (EL) 2017/1001 Euroopa Liidu kaubamärgi kohta (ELT 2017, L 154, lk 1), ELi kollektiivkaubamärgi registreerimise taotluse.

2 Kollektiivkaubamärk, mille registreerimist taotleti (edaspidi „vaidlusalune kaubamärk“), on järgmine kujutismärk:

3 Kaubad ja teenused, mille jaoks registreerimist taotleti, kuuluvad 15. juuni 1957. aasta märkide registreerimisel kasutatava kaupade ja teenuste rahvusvahelise klassifikatsiooni Nizza kokkuleppe (uuesti läbi vaadatud ja parandatud kujul) klassidesse 1–35, 39, 40 ja 42 ning vastavad neis klassides järgmisele kirjeldusele:

– klass 1: „tööstuses, teaduses, fotograafias, põllumajanduses, aianduses ja metsanduses kasutatavad keemiatooted; töötlemata sünteesvaigud, töötlemata plastid; väetised; tulekustutusained; keemilised metallijoote- ja karastusained; keemilised toidukonservandid; parkained; tööstuslikud kleebid“;

– klass 2: „värvid, värnitsad ja lakid; roostetõrje- ja puidukaitsevahendid; värvained; söövitid; töötlemata looduslikud vaigud; metallfoolium ja metallipulbrid maalimisel, siseviimistlusel, trükkimisel ja kunstis kasutamiseks“;

– klass 3: „pleegitusained ja muud pesuained, puhastus-, poleer-, küürimisained, abrasiivtöötlusvahendid, seebid, parfümeeriatooted, eeterlikud õlid, kosmeetikavahendid, juukseveed, hambapastad“;

– klass 4: „tööstuslikud õlid ja rasvad, määrdeained, tolmu absorbeerivad, niisutavad ja siduvad ained; kütteained (k.a küttepiiritus) ja valgustusained, küünlad, tahid“;

– klass 5: „farmaatsia-, veterinaaria- ja hügieenitarbed; meditsiinilised dieetained, väikelastetoidud; plaastrid, sidurmaterjalid; hambaplommi- ja hambajäljendite tegemise materjalid; desinfektsioonivahendid; kahjuritõrjevahendid; fungitsiidid, herbitsiidid“;

– klass 6: „lihtmetallid ja nende sulamid; metallehitusmaterjalid; teisaldatavad metallehitised, rööbasteede metallmaterjalid; lihtmetallist trossid ja traadid, v.a elektrilised; rauakaubad, väikesed metallkaubad; metalltorud; seifid; lihtmetallist kaubad, mis ei kuulu teistesse klassidesse; metallimaagid“;

– klass 7: „masinad metalli, puidu, paberi, tekstiili, plast- ja ehitusmaterjali töötlemiseks; elektrimasinad ja -seadmed kodu ja kontori jaoks, mis kuuluvad klassi 7; tööpingid; mootorid (v.a. maismaasõidukitele); masinate sidurdus- ja jõuülekandeseadmed (v.a. maismaasõidukitele); põllumajandusseadmed, mis kuuluvad sellesse klassi; munahaudeaparaadid“;

– klass 8: „käsi-tööriistad ja -seadmed; käsitsi käitatavad kodumasinad ja aiatööriistad ning tööriistad metalli, puidu, paberi, tekstiili, plast- ja ehitusmaterjali töötlemiseks, mis kuuluvad klassi 8; söögiriistad (noad, kahvlid, lusikad); külmrelvad; habemenoad ja raseerijad“;

– klass 9: „teadusotstarbelised, merendus-, geodeesia-, elektri-, foto, filmi-, optika-, kaalumis-, mõõte-, signalisatsiooni-, kontrolli-, pääste- ja õppevahendid ning -seadmed, mis kuuluvad klassi 9; heli või kujutise salvestus-, edastus- ja taasesitusaparatuur; magnetandmekandjad, heliplaadid; müügiautomaadid ja -mehhanismid; kassaaparaadid, arvutusmasinad, infotöötlusseadmed ja arvutid; tulekustutid“;

– klass 10: „kirurgiline, meditsiiniline, stomatoloogiline ja veterinaarne aparatuur ja instrumendid, kunstsilmad ja -hambad; ortopeedilised tooted; õmblusmaterjalid, sutuurmaterjalid“;

– klass 11: „valgustus-, kütteseadmed, aurugeneraatorid, toiduainete kuumtöötlemise seadmed, jahutusseadmed; kuivatus-, ventilatsiooni-, veevarustus- ja sanitaarseadmed“;

– klass 12: „transpordivahendid, maa-, vee- ja õhusõidukid“;

– klass 13: „tulirelvad; laskemoon; lõhkeaine ja mürsud; ilutulestikuvahendid“;

– klass 14: „väärismetallid ja nende sulamid ning neist valmistatud või nendega plakeeritud tooted, mis kuuluvad klassi 14; juveeltooted, vääriskivid; horoloogilised ja kronomeetrilised instrumendid (kellad ja kronomeetrid)“;

– klass 15: „muusikariistad“;

– klass 16: „paber, papp (kartong) ja nendest materjalidest valmistatud tooted, mis kuuluvad klassi 16; trükitooted; köitematerjal; fotod; kirjatarbed; majapidamis- ja kantseleiliimid (kleebid); kunstnikutarbed; pintslid; kirjutusmasinad ja kantseleitarbed (v.a mööbel); õppematerjalid ja näitvahendid (v.a aparaadid); plastist pakkematerjal (mis ei kuulu muudesse klassidesse); mängukaardid; trükimasina tähed; klišeed“;

– klass 17: „kautšuk, gutapertš, kummi, asbest, vilgukivi ja nendest valmistatud tooted, mis kuuluvad klassi 17; tootmises kasutatavad pressplastid; täite-, tihendus- ja isoleermaterjalid; mittemetallist paindtorud ja voolikud“;

– klass 18: „nahk, tehisnahk ja nendest valmistatud tooted, mis ei kuulu teistesse klassidesse; loomanahad; reisikohvrid, reisikastid; päikese- ja vihmavarjud, jalutuskepid; piitsad, hobuseriistad ja sadulsepatooted“;

– klass 19: „mittemetallist ehitusmaterjalid; mittemetallist jäigad ehitustorud; asfalt, vaigud ja bituumen; mittemetallist teisaldatavad ehitustarindid ja rajatised; mittemetallist mälestusmärgid“;

– klass 20: „mööbel, peeglid, pildiraamid; puust, korgist, roost, vitstest, sarvest, luust, vandlist, vaalaluust, kilpkonnaluust, ambrast, pärlmutrist, merevahust või nende aseainetest või plastist tooted, mis kuuluvad klassi 20“;

– klass 21: „maja- ja köögitarbed ning nõud, (v.a väärismetallist või sellega kaetud); kammid ja käsnad; harjad (v.a pintslid); harjamaterjal; puhastus- ja koristustarbed; põrandakaabitsad; töötlemata või pooltöödeldud klaas (v.a ehitusklaas); klaas-, portselan- ja fajansstooted, mis ei kuulu teistesse klassidesse“;

– klass 22: „köied ja nöörid; võrgud; telgid ja koormakatted; tekstiilist või sünteetilisest materjalist varikatused; purjed; kotid, (mis ei kuulu teistesse klassidesse); polstri-, pehmendus- ja täitematerjalid (v.a kummist või plastist); tekstiilkiudtoore“;

– klass 23: „lõngad ja niidid tekstiiltoodetele“;

– klass 24: „riie ja tekstiiltooted, mis kuuluvad klassi 24; voodikatted; lauakatted“;

– klass 25: „rõivad, jalatsid, peakatted“;

– klass 26: „pits ja tikandid, paelad ja punutised; nööbid, haagid ja aasad, nõelad; kunstlilled“;

– klass 27: „vaibad, matid, linoleum ja põrandakatted, tapeedid ja teised seinakattematerjalid (v.a tekstiilist)“;

– klass 28: „mängud ja mänguasjad; võimlemis- ja sportimistarbed, mis ei kuulu teistesse klassidesse; jõulupuuehted“;

– klass 29: „liha, kala, linnuliha ja ulukiliha; lihaekstraktid; konservitud, külmutatud, kuivatatud ja küpsetatud puuvili ja köögivili; tarretised, keedised, kompotid; munad, piim ja piimatooted; toiduõlid ja toidurasvad“;

– klass 30: „kohv, tee, kakao, suhkur, riis, tapiokk ja saago, kohvi aseained; jahu ja muud teraviljasaadused, leib, kondiitritooted ja maiustused, toidujää, mesi, melass; pärm, küpsetuspulber; sool, sinep; äädikas, vürtsikastmed (lisandid); vürtsid; jahutusjää“;

– klass 31: „põllumajandus-, aia- ja metsasaadused ning teraviljad, mis ei kuulu teistesse klassidesse; elusloomad; värske puu- ja köögivili; seemned; looduslikud taimed ja lilled; loomasööt, linnased“;

– klass 32: „õlu; mineraalvesi ja õhuhapnikuga rikastatud vesi, muud alkoholivabad joogid; puuviljajoogid ja -mahlad; siirupid ja muud joogivalmistusained“;

– klass 33: „alkoholjoogid (v.a õlu)“;

– klass 34: „tubakas; suitsetamistarbed; tikud“;

– klass 35: „reklaam“;

– klass 39: „transport; kaupade pakendamine ja ladustamine“;

– klass 40: „materjalitöötlus; pakkematerjali ringlussevõtt“;

– klass 42: „jäätmete kõrvaldamine; arvutiprogrammeerimine“.

4 Vaidlusaluse kaubamärgi kasutamise eeskiri, mis esitati koos registreerimistaotlusega, näeb punktis 6 muu hulgas ette, et kaubamärk on loodud, „et võimaldada tarbijail ja äriringkondadel tunda ära pakend, mis kuulub [k]ahepoolsesse [s]üsteemi ja mille puhul on kehtestatud kohustus panustada süsteemi rahastamisse, ning kaubad, mis on pakendatud nii, et neid on võimalik eristada muudest pakenditest ja kaupadest […]“.

5 Vaidlusalune kaubamärk registreeriti 19. juulil 1999 numbri 298273 all ELi kollektiivkaubamärgina kõigi eespool punktis 3 nimetatud kaupade ja teenuste jaoks.

6 Vaidlusaluse kaubamärgi registreeringut uuendati 25. septembril 2006 ja 17. mail 2016.

7 EUIPO menetluse teine pool Halston Properties, s. r. o. esitas 2. novembril 2012 määruse 2017/2009 artikli 51 lõike 1 punkti a (nüüd määruse 2017/1001 artikli 58 lõike 1 punkt a) alusel vaidlusaluse kaubamärgi tühistamistaotluse põhjendusel, et seda kaubamärki ei ole tegelikult kasutatud nende kaupade ja teenuste puhul, mille jaoks see registreeriti. Taotlus oli suunatud kõigi nende klassidesse 1–34 kuuluvate registreeringuga hõlmatud kaupade vastu, mis on esitatud eespool punktis 3. Vaidlusaluse kaubamärgiga hõlmatud teenuste osas vaidlustust ei esitatud.

8 Hageja esitas hulgaliselt dokumente vaidlustatud kaubamärgi kasutamise kohta. Nende hulgas on mitmesugused litsentsilepingud ning samuti muud dokumendid, mis reguleerivad vaidlusaluse kaubamärgi kasutamist pakenditel.

9 EUIPO tühistamisosakond rahuldas 26. mai 2015. aasta otsusega tühistamistaotluse osaliselt ja tunnistas alates 2. novembrist 2012 hageja õigused tühistatuks teatavate kaupade (edaspidi „vaidlusalused kaubad“), nimelt kõigi klassidesse 1–34 kuuluvate eespool punktis 3 nimetatud kaupade osas, välja arvatud järgmised kaubad:

– klass 6: „metallpakendid, mis kuuluvad klassi 6“;

– klass 16: „paber-, papp (kartong) pakendid, mis kuuluvad klassi 16; plastist pakkematerjal, mis kuulub klassi 16“;

– klass 17: „kautšukist, gutapertšist, kummist, asbestist, vilgukivist pakendid, mis kuuluvad klassi 17“;

– klass 18: „nahast ja tehisnahast pakendid, mis kuuluvad klassi 18“;

– klass 20: „puidust, korgist, pilliroost, vitstest või nende aseainetest või plastist pakendid, mis kuuluvad klassi 20“;

– klass 21: maja- ja köögitarbed ning nõud (v.a väärismetallist või sellega kaetud); klaasist, portselanist ja fajansist pakendid, mis kuuluvad klassi 21“;

– klass 22: „pakendid, mis kuuluvad klassi 22“;

– klass 24: „tekstiilpakendid, mis kuuluvad klassi 24“.

10 Hageja esitas 8. juulil 2015 EUIPO-le määruse nr 207/2009 artiklite 58–64 (nüüd määruse 2017/1001 artiklid 66–71) alusel kaebuse tühistamisosakonna otsuse peale osas, millega tunnistati tema õigused tühistatuks vaidlusaluste kaupade osas.

11 EUIPO viies apellatsioonikoda jättis 20. veebruari 2017. aasta otsusega (asi R 1357/2015-5) (edaspidi „vaidlustatud otsus“) kaebuse rahuldamata. Eelkõige leidis ta, et hageja ei olnud esitanud tõendeid, et ta oli vaidlusalust kaubamärki kasutanud vastavalt selle peamisele ülesandele, milleks on vaidlusaluste kaupade päritolu tagamine. Selles küsimuses märkis apellatsioonikoda kõigepealt, et arvesse tuleb võtta asjaolu, et vaidlusalune kaubamärk on kollektiivkaubamärk, mida nimetatud erisuse tõttu kasutatakse sellega seotud õigusi säilitaval viisil siis, kui seda kasutatakse ühenduse liikmete kaupade ja teenuste tähistamiseks. Järgmiseks tõdes apellatsioonikoda, et vastus küsimusele, kas vaidlusalust kaubamärki kasutati sellega tähistatud kaupade päritolu tähisena, tuleb leida, lähtudes asjaomase avalikkuse arusaamast, kes seostab vaidlusalust kaubamärki „ettevõtja keskkonnasäästliku käitumisega“ ja tajub seda kaubamärki kinnitusena, et selle tähisega varustatud pakendijäätmed saab koguda spetsiaalselt selleks ette nähtud konteineritesse või kottidesse ja hiljem need taaskasutatakse.

12 Apellatsioonikoda märkis, et kuna asjaomase Euroopa Liidu keskmise tarbija jaoks näitab vaidlustatud kaubamärk üksnes seda, et nii tähistatud pakendijäätmed kogutakse ja taaskasutatakse teatava süsteemi kohaselt, siis ei ole vaidlustatud kaubamärk selle tarbija seisukohast võetuna olnud kasutusel

vaidlusaluste toodete päritolu tähistamiseks. Isegi kui pakend ja toode näivad müügi ajal „tervikuna“, on asjaomasel tarbijal täiesti võimalik teha vahet kaubamärgil, mis tähistab toote kaubanduslikku päritolu, ning märgil, mis annab märku tühja pakendi taaskasutusest pärast seda, kui tarbija on toote enda pakendist välja võtnud ja seda kasutab või on selle ära tarvitanud. Kuna toode, mille pakendil on näha vaidlusalune kaubamärk, ei eristu millegi poolest identsest tootest, mille pakendile seda kaubamärki kantud ei ole, siis ei viita vaidlustatud kaubamärk järelikult toote teatavale omadusele.

13 Lisaks ei ole hageja apellatsioonikoja sõnul suutnud tõendada, et vaidlusaluse kaubamärgi kasutamise eesmärk on luua vaidlusaluste toodete jaoks turuosa või seda säilitada. Kõik esitatud dokumendid käsitlevad vaidlusaluse kaubamärgi kasutamist seoses müügipakenditega.

Poolte nõuded

14 Hageja palub Üldkohtul:

– tühistada vaidlustatud otsus;

– mõista kohtukulud välja EUIPO-lt.

15 EUIPO palub Üldkohtul:

– jätta hagi rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja hagejalt.

Õiguslik käsitlus

16 Hageja põhjendab oma hagi üheainsa väitega, mille kohaselt on rikutud määruse nr 207/2009 artikli 15 lõike 1 punkti a (nüüd määruse 2017/1001 artikli 18 lõike 1 punkt a) koostoimes sama määruse artikliga 66 (nüüd määruse 2017/1001 artikkel 74).

17 Hageja väidab sisuliselt, et ta on esitanud dokumendid, mis tõendavad vaidlusaluse kaubamärgi kaubanduses kasutamist mitte ainult toodete pakendite jaoks, vaid ka vaidlusaluste pakendatud toodete puhul.

18 Esiteks leiab hageja, et EUIPO ei võtnud arvesse, et tõendid kaubamärgi kasutamise kohta ei puuduta üksnes eraldi müüdavaid pakendeid, vaid ka müügipakendeid, see tähendab pakendeid, mida pakutakse müügi ajal nii, et need moodustavad kaubaga terviku. Tegemist on mitme märkega kauba pakendil, mis on tavaline toimimisviis ja millega avalikkus on harjunud.

19 Teiseks leiab hageja, et nagu nähtub komisjoni 13. detsembri 1995. aasta rakendusmääruse (EÜ) nr 2868/95, millega rakendatakse nõukogu määrus (EÜ) nr 40/94, eeskirja 22 lõikest 4 (nüüd 5. märtsi 2018. aasta delegeeritud määruse (EL) 2018/625, millega täiendatakse määrust 2017/1001 ja tunnistatakse kehtetuks delegeeritud määrus (EL) 2017/1430 (ELT 2018, L 104, lk 1), artikli 10 lõige 4), on vaidlusaluse kaubamärgi kujutis vaidlusaluste toodete pakenditel otsene tõend selle kohta, et vaidlusalust kaubamärki on kasutatud sellega seotud õigusi säilitaval viisil. Üldjuhul seostab avalikkus pakendil oleva tähise kaubaga, mitte selle pakendiga.

20 Kolmandaks märgib hageja, et avalikkus ei saa vaidlusalusest kaubamärgist aru nii, et asjaomasel pakendil on teatav materiaalne omadus või et see pärineb konkreetselt pakendite tootjalt, vaid pigem vaidlusaluse kaubamärgi kasutamise eeskirja punktist 6 ja kollektiivkaubamärgi eriülesandest tulenevalt nii, et pakend on osa nõuetekohasest jäätmekäitlussüsteemist ning samal ajal kuulub vaidlusaluste

kaupade tootja hageja litsentsilepingute süsteemi. Seda järeldust toetab hageja sõnul eriti asjaolu, et vaidlusaluse kaubamärgi kasutajad ei ole mitte pakendite tarnijad, vaid pakendatud kaupade müüjad või tootjad.

21 Lisaks väidab hageja, et vaidlusalune kaubamärk tähistab samuti vaidlusaluste kaupade teatavaid immateriaalseid omadusi. Nimelt annab see märku, et vaidlusalused kaubad pärinevad ettevõtjalt, kes on investeerinud sellesse, et pakend kõrvaldataks 19. novembri 2008. aasta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT 2008, L 312, lk 3), tähenduses ning et selleks tehtud kulutused võimaldavad tagada kasutatud pakendite parema ringlussevõtu, vältida tarbetut pakendamiskulu, hõlbustada avalikku jäätmete kõrvaldamist ja lõpuks võimaldavad kaitsta keskkonda võimalikult hästi. Vaidlustatud kaubamärgiga edastatav sõnum, mida asjaomane avalikkus tajub, seostub konkreetse omadusega, nimelt ettevõtja tegevusega. Selles mõttes väljendab vaidlusalune kaubamärk vaidlusaluste kaupade immateriaalset omadust. Tarbija ei vali mitte pakendit kui sellist, vaid konkreetse pakendis oleva toote selle tõttu, et see pärineb ettevõtjalt, kes on rahaliselt panustanud asjaomase kauba pakendisse, et see pakend ja seda laadi pakendid kõrvaldataks direktiivi 2008/98 kohaselt.

22 EUIPO vaidleb neile argumentidele vastu.

23 Kõigepealt tuleb märkida, et vastavalt määruse nr 207/2009 artikli 15 lõikele 1 „[rakendatakse siis,] [k]ui omanik ei ole ühenduse kaubamärki viie aasta jooksul pärast registreerimist ühenduses tegelikult kasutusele võtnud kaupade või teenuste puhul, mille jaoks see on registreeritud, või kui selle kasutamine on katkematu viieaastase ajavahemiku jooksul peatatud, kaubamärgi suhtes käesoleva määrusega ette nähtud sanktsioone, välja arvatud juhul, kui kasutamata jätmine on põhjendatud“.

24 Määruse nr 207/2009 artikli 51 lõike 1 punkti a kohaselt kuulutatakse ELi kaubamärgi omaniku õigused tühistatuks EUIPO-le esitatud taotluse või rikkumise suhtes algatatud menetluses esitatud vastuhagi põhjal, kui ELi kaubamärki ei ole liidus viie järjestikuse aasta jooksul tegelikult kasutatud kaupade või teenuste puhul, mille jaoks see on registreeritud, ja kasutamata jätmisel ei ole mõistlikke põhjendusi. Määruse nr 207/2009 artikli 66 lõike 3 alusel kohaldub määruse nr 207/2009 artikkel 51 ka ELi kollektiivkaubamärkide suhtes.

25 Vastavalt määruse nr 2868/95 eeskirja 22 lõigetele 3 ja 4 (nüüd delegeeritud määruse 2018/625 artikli 10 lõiked 3 ja 4), mida tühistamismenetluses kohaldatakse selle määruse eeskirja 40 lõike 5 (nüüd delegeeritud määruse 2018/625 artikli 19 lõike 1) alusel, peavad tõenditest kaubamärgi kasutamise kohta ilmnema selle kasutamise aeg, ulatus ja olemus ning põhimõtteliselt tuleb piirduda selliste tõenditega nagu pakendid, etiketid, hinnakirjad, kataloogid, arved, fotod, reklaamid perioodikaväljaannetes ning määruse nr 207/2009 artikli 78 lõike 1 punkti f (nüüd määruse 2017/1001 artikli 97 lõike 1 punkt f) tähenduses kirjalikud ütlused.

26 Nagu nähtub kohtupraktikast, on kaubamärgi tegeliku kasutamisega tegemist juhul, kui kaubamärki kasutatakse selle peamise ülesande kohaselt, mis on nende kaupade ja teenuste päritolu tagamine, mille jaoks kaubamärk on registreeritud, eesmärgiga luua või säilitada nende kaupade ja teenuste turuosa, ning tegelikuks kasutamiseks ei loeta sümboolset laadi kasutamist, mille ainus eesmärk on kaubamärgist tulenevate õiguste säilitamine (vt analoogia alusel 11. märtsi 2003. aasta kohtuotsus Ansul, C-40/01, EU:C:2003:145, punkt 43). Seoses sellega tuleb täpsustada, et samamoodi on ELi kollektiivkaubamärgi peamine ülesanne eristada kaubamärgi omanikuks oleva ühenduse liikmete kaupu või teenuseid teiste ettevõtjate omadest (vt selle kohta 20. septembri 2017. aasta kohtuotsus The Tea Board *vs.* EUIPO, C-673/15 P–C-676/15 P, EU:C:2017:702, punkt 63).

27 Kaubamärgi tegeliku kasutamise hindamine peab põhinema nende faktide ja asjaolude kogumil, mille abil on võimalik kindlaks teha, kas kaubamärki tegelikult kasutatakse kaubanduses, ning milleks on eelkõige kaubamärgiga kaitstud kaupade või teenuste jaoks vastavas majandussektoris turuosa säilitamiseks või loomiseks põhjendatuks peetav kasutamine, kaupade või teenuste olemus, turu

omadused, kaubamärgi kasutamise ulatus ja sagedus (vt 10. septembri 2008. aasta kohtuotsus Boston Scientific *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet – Terumo (CAPIO), T-325/06, ei avaldata, EU:T:2008:338, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika).

28 Peale selle ei saa kaubamärgi tegelikku kasutamist tõendada tõenäosuse või eeldustega, vaid see peab põhinema konkreetsetel ja objektiivsetel tõenditel kaubamärgi tõhusa ja piisava kasutamise kohta asjaomasel turul (vt 23. septembri 2009. aasta kohtuotsus Cohausz *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet – Izquierdo Faces (acopat), T-409/07, ei avaldata, EU:T:2009:354, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika). Tuleb läbi viia igakülgne hindamine, mille käigus võetakse arvesse kõiki asjakohaseid tegureid ja mis tähendab, et teatavad arvesse võetavad tegurid on vastastikku sõltuvad (vt 18. jaanuari 2011. aasta kohtuotsus Advance Magazine Publishers *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet – Capela & Irmãos (VOGUE), T-382/08, ei avaldata, EU:T:2011:9, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika).

29 Samamoodi tuleb siis, kui kaubamärk on registreeritud kauba- või teenusekategooria jaoks, mis on piisavalt lai, et kategooria sees on võimalik eristada mitut iseseisvana vaadeldavat alamkategooriat, esitada tõendid kaubamärgi tegeliku kasutamise kohta vaid seoses selle alamkategooria või nende alamkategooriatega, millesse kuuluvad kaubad või teenused, mille jaoks kaubamärki on tegelikult kasutatud (vt selle kohta 14. juuli 2005. aasta kohtuotsus Reckitt Benckiser (España) *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet – Aladin (ALADIN), T-126/03, EU:T:2005:288, punkt 45, ja 13. veebruari 2007. aasta kohtuotsus Mundipharma *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet – Altana Pharma (RESPICUR), T-256/04, EU:T:2007:46, punkt 23).

30 Käesolevat väidet tuleb hinnata eeltoodut silmas pidades.

31 Sissejuhatavalt tuleb ennekõike täpsustada, et EUIPO apellatsioonikoja menetluse teine pool esitas tühistamistaotluse 2. novembril 2012, nii et määruse nr 207/2009 artikli 51 lõike 1 punktis a osutatud viie aasta pikkune tähtaeg ulatub 2. novembrist 2007 kuni 1. novembrini 2012 (edaspidi „asjaomane ajavahemik“).

32 Lisaks tuleb märkida, et hagi ese on piiratud küsimusega, kas seoses asjaomaste kaupadega on tõendatud kasutamine vaidlusalusest kaubamärgist tulenevaid õigusi säilitaval viisil. Hagi ei käsitle pakendeid, mis kuuluvad klassidesse 6, 16–18, 20–22 ja 24, mille osas hageja õigusi tühistatuks tunnistatud ei ole.

33 Nagu hageja õigesti märkis, ei seadnud apellatsioonikoda kahtluse alla asjaolu, et vaidlusalust kaubamärki on kollektiivkaubamärgina tegelikult kasutatud paljudes liidu liikmesriikides kõikvõimalikel tootepakenditel. Arvestades asjaolu, et vastavalt eespool punktis 29 viidatud kohtupraktikale annab mõnede kõnealuste kaupade jaoks vaidlusaluse kaubamärgi tegeliku kasutamise tõendatus kaitse ainult selle alamkategooria või nende alamkategooriate osas, millesse kuuluvad kaubad, mille jaoks ELi kaubamärki on tegelikult kasutatud, tekib järelikult küsimus, kas hageja väite kohaselt tähendab see, kui vaidlusaluse kaubamärgi tegelikult kasutamine pakenditel on tõendatud, et tõendatud on samuti tegelik kasutamine pakendatud toodete eneste jaoks.

34 Selles küsimuses oli apellatsioonikoda vaidlustatud otsuse punktis 31 seisukohal, et kasutamine viisil, mis säilitab õigused, võib olla tõendatud ka pakendite esitamise teel, nagu nõuab määruse nr 2868/95 eeskirja 22 lõige 4. Apellatsioonikoda leidis siiski põhjendatult, et see ei vabasta hagejat kohustusest tõendada, et asjaomane avalikkus tegelikult mõistab vaidlusaluse kaubamärgi pakenditel kasutamist kui kasutamist vaidlusaluseid kaupu tähistava kaubamärgina.

35 Nimelt peab selleks, et kaubamärgi kasutamise saaks määratleda tegelikuna, olema see kasutamine kooskõlas kaubamärgi peamise ülesandega, milleks on tarbijale või lõppkasutajale kauba või teenuse päritolu tagamine, võimaldades neil ilma võimaliku segiajamiseta eristada seda kaupa või teenust

teistest, muu päritoluga kaupadest või teenustest (vt analoogia alusel 11. märtsi 2003. aasta kohtuotsus Ansul, C-40/01, EU:C:2003:145, punktid 36 ja 43). Järelikult peab asjaomase kaubamärgi tegeliku kasutamise hindamine põhinema asjaomase avalikkuse arusaamal.

36 Käesoleval juhul tuleb esiteks märkida, et apellatsioonikoda järeldas põhjendatult, et vaidlusalused kaubad on mõeldud peamiselt laiale avalikkusele, näiteks pesuvahendite, kosmeetikatoodete, ravimite, elektriliste tööriistade ja kodumasinate, elektriseadmete, rõivaste, toiduainete, mõnuainete ja jookide ning sisustusesemete tarbijad, ning et osaliselt on sihtgrupp ka erialaspetsialistid, näiteks põllumajanduse, kaubanduse ja tööstuse valdkonnas. Teiseks leidis apellatsioonikoda põhjendatult, et võib eeldada, et sihtrühm on keskmiselt või väga tähelepanelik selliste vaidlusaluste kaupade puhul nagu ühelt poolt igapäevaelus kasutatavad tarbekaubad ja -esemed, aga samuti teiselt poolt kaubad, mille omandamine on seotud suurte kulutustega või millel võib olla märkimisväärne majanduslik, keskkonna- ja tervisemõju, näiteks kemikaalid, tööstuses kasutatavad õlid, määrdeained, puidukaitsevahendid, desinfitseerimisvahendid, ravimid, masinad, meditsiinitooted ja sõidukid. Lisaks olgu öeldud, et igal juhul ei ole pooled vaidlustanud seda, kuidas apellatsioonikoda määratles asjaomase avalikkuse, ega tema kaalutlusi seoses asjaomase avalikkuse tähelepanelikkusega tasemega.

37 Asjaomase avalikkuse vaatenurka arvestades sai apellatsioonikoda põhjendatult järeldada, et hageja ei ole tõendanud, et ta kasutas vaidlustatud kaubamärki vastavalt selle peamisele ülesandele, milleks on kaupade päritolu tagamine.

38 Apellatsioonikoda nimelt leidis Üldkohtu 24. mai 2007. aasta otsuses Duales System Deutschland *vs.* komisjon (T-151/01, EU:T:2007:154, punkt 159) esitatud järeldustele tuginedes põhjendatult, et asjaomane avalikkus tunneb pakendil oleva vaidlusaluse kaubamärgi ära kui viite sellele, et pakend kogutakse ja taaskasutatakse teatava süsteemi kohaselt. Nagu on õigesti märkinud ka apellatsioonikoda, on nimelt üldteada ning lisaks hageja esitatud dokumentidega tõendatud asjaolu, et asjaomane avalikkus on harjunud nägema vaidlustatud kaubamärki ja teab juba palju aastaid pakendijäätmete taaskasutamise süsteemist. Nagu apellatsioonikoda hageja esitatud Saksamaa arvamusküsitluste instituudi uuringule tuginedes tõdes, tundis 2003. aastal Saksamaal vaidlusalust kaubamärki 98% küsitletutest ning samal aastal oli 78% Saksamaa elanikkonna määratluse kohaselt vaidlusalune kaubamärk „pakendil olev tähis, mis näitab tarbijale, et see pakend kõrvaldatakse jäätmejääkidest lahus, kahepoolse süsteemi jäätmekogumisanumates“. Samuti tõdes apellatsioonikoda hagejaga sarnaneva Prantsusmaa ettevõtja Eco-Emballages aastaaruandele tuginedes, et 2010. aastal oli vaidlusalune kaubamärk Prantsusmaal kantud 95 protsendile pakenditest ning selle tundis ära 75% Prantsusmaa elanikkonnast, kellest 99,2%-l oli võimalus pakendijäätmeid sorteerida.

39 Hageja ei sea kahtluse alla apellatsioonikoja järeldust, et asjaomane avalikkus mõistab vaidlusalust kaubamärki nii, et pakend kuulub nõuetekohasesse jäätmekäitlussüsteemi. Hageja väidab siiski, et lisaks sellele arusaamale mõistab asjaomane avalikkus kaubamärki nii, et see tähendab, et vaidlusaluste kaupade tootja kuulub hageja litsentsilepingute süsteemi. Järelikult annab vaidlusalune kaubamärk teada vaidlusaluste kaupade immateriaalsest omadusest, see tähendab vaidlusaluste kaupade tootja või turustaja keskkonnasäästlikust käitumisest. Hageja väitel seostab avalikkus pakendil oleva vaidlusaluse kaubamärgi tootega, mitte selle pakendiga.

40 Selles osas tuleb kõigepealt märkida, et hageja märkused on osaliselt vastuolulised, kuivõrd hageja väidab ühelt poolt, et asjaomane avalikkus mõistab kaubamärki tähisena, et müügipakend – kaubaga koos moodustatava kaubaüksuse lahutamatu osana – on hõlmatud nõuetekohase jäätmekäitlussüsteemiga, ning teiselt poolt, et asjaomane avalikkus seostab pakendil olevat vaidlusalust kaubamärki tootega, mitte selle pakendiga.

41 Lisaks tuleb märkida, et hageja märkused ei ole asjakohased. Peab küll paika, et vaidlusalune kaubamärk kollektiivkaubamärgina viitab asjaolule, et vaidlusaluste kaupade tootja või turustaja kuulub hageja litsentsilepingute süsteemi, ning seetõttu teavitab selle ettevõtja teatavast keskkonnasäästlikust käitumisest. Ent nagu apellatsioonikoda õigesti leidis, on asjaomane avalikkus sellegipoolest täiesti

võimeline eristama kauba kaubanduslikku päritolu tähistavat kaubamärki sellisest kaubamärgist, mis teavitab tühjade ja kasutatud pakendijäätmete taaskasutamisest pärast seda, kui tarbija on kauba pakendist eemaldanud ja ära kasutanud või on seda tarbinud, isegi kui pakend ja kaup näivad müügi ajal „tervikuna“. Hageja esitatud tõenditest nähtub lisaks, et kaupu endid tähistatakse tavapäraselt eri ettevõtjatele kuuluvate kaubamärkidega.

42 Järelikult tajub asjaomane avalikkus vaidlusaluse kaubamärgi kasutamist kollektiivkaubamärgina, millega tähistatakse ühenduse liikmete kaupu, eristamaks neid kaupadest, mis pärinevad ettevõtjatelt, kes sellesse ühendusse ei kuulu, pakenditega seonduva kasutamisena. Asjaomane avalikkus seostab hageja viidatud ja vaidlusalusele kaubamärgile omistatava immateriaalse omaduse, see tähendab ettevõtja keskkonnasäästliku tegutsemise hageja litsentsilepingute süsteemis osalemise teel võimalusega käidelda keskkonnasäästlikult pakendit, mitte pakendatud toodet ennast, mis võib osutuda keskkonnasäästlikuks käitlemiseks sobimatuks, näiteks klassi 13 kuuluvad tulirelvad.

43 Viimasena toetab sellist tõlgendust ka vaidlusaluse kaubamärgi kasutamise eeskirja punkt 6, mis näeb ette, et kaubamärk on loodud, „et võimaldada tarbijail ja äriringkondadel tunda ära pakend, mis kuulub [k]ahepoolsesse [s]üsteemi ja mille puhul on kehtestatud kohustus panustada süsteemi rahastamisse, ning kaubad, mis on pakendatud nii, et neid on võimalik eristada muudest pakenditest ja kaupadest“. Seega ei seondu asjaomase avalikkuse arusaam vaidlustatud kaubamärgist vaidlusaluste kaupade immateriaalse omadusega, vaid nende kaupade pakendi, mis on hõlmatud hageja hallatava kahepoolse süsteemiga, immateriaalse omadusega.

44 Seetõttu leidis apellatsioonikoda vaidlustatud otsuse punktides 33, 35 ja 37 õigesti, et hagejal ei ole õnnestunud tõendada, et vaidlusaluse kaubamärgi kasutamise eesmärk oli luua või säilitada turuosa võrreldes teiste ettevõtjatega, vähemalt mis puutub vaidlusalustesse kaupadesse. Kuna tarbija tunneb kaubamärki ainult kui teavitust, et nii tähistatud pakendijäätmed kõrvaldatakse tänu tema lähedal asuvatele kogumisanumale, siis väljendab vaidlusaluse kaubamärgi pakendile kandmine vaid asjaolu, et sarnaselt kõigi muude ettevõtjatega tegutseb ettevõtja kooskõlas direktiivis 2008/98 kehtestatud nõudega, et pakendijäätmete taaskasutamise kohustus on kõigil ettevõtjatel.

45 Vastupidi hageja väitele ei loo ega säilita kaubamärk teiste ettevõtjatega võrreldes turuosa vaidlusaluste kaupade puhul, vaid üksnes pakendite osas sellisel ebatõenäolisel juhul, kus konkureerivate pakkumiste identsuse korral teeb tarbija otsuse ainuüksi pakendatud kauba pakendi omaduse alusel.

46 Kõigist eeltoodud kaalutlustest järeldub, et hageja ei ole tõendanud asjaomase ajavahemiku osas kasutamist viisil, mis säilitab vaidlusalusest kaubamärgist tulenevad õigused seoses vaidlusaluste kaupadega, ning järelikult tuleb ainus väide lugeda põhjendamatuks ning tagasi lükata.

47 Seega tuleb hagi jätta rahuldamata.

Kohtukulud

48 Üldkohtu kodukorra artikli 134 lõike 1 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna hageja on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud vastavalt EUIPO nõudele välja mõista hagejalt.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (neljas koda)

otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland GmbH-lt.

Kanninen Schwarcz Iliopoulos

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 12. detsembril 2018 Luxembourgis.

Allkirjad